

28. møde i forskningsudvalget: mandag, d. 13. september 2021, kl. 9.00 – 12.30

REFERAT

Sted: Mødet afholdes digitalt og i D120 i Emdrup for dem, der kan det.

Deltagere: Claus Holm, Katja Brøgger, Morten Nissen, Dorte Kousholt, Kirsten Elisa Petersen, Ditte Winther-Lindquist, Helle Plauborg, Søren Smedegaard Bengtsen, Venka Simovska, Ning de Coninck-Smith, Kristine Kabel, Karen Valentin, Henrik Nitschke

Afbud:, Uffe Jankvist, Eva Gulløv, Cathrine Hasse, Monica Carlsson, Dorthe Staunæs, Christian Christrup Kjeldsen, Ulrik Brandi

Dato: 6. oktober 2021
Ref: HN

Side 1/3

Udkast til referat

1. Godkendelse af dagsorden. V./CH

Ad 1:

Dagsordenen blev godkendt.

2. Workshop: Genstart af DPU. V./CH

På linje med en række af de andre fora på DPU gennemføres i FU en ca. 2,5 timers workshop om de erfaringer – gode såvel som mindre gode – som DPU-forskere har gjort sig under de forskellige Corona-nedlukningsfaser.

Bilag: Notatet: Genstart af DPU

Ad 2:

CH nedsatte tre grupper, der diskuterede med fokus på følgende emner:

- 1) Forskningssamarbejder, lokalt, nationalt og internationalt: Katja, Hanne, Kirsten Elisa
- 2) Forskningspublicering: CH, Dorte K, Helle, Søren, Venka
- 3) Forskningsplanlægning: Ditte, Kristine, Karen, Ning, Henrik

Efter gruppearbejdet fremlagde grupperne de væsentligste opmærksomhedspunkter i plenum med efterfølgende diskussion. Resultaterne af diskussionerne er vedlagt i tre skriftlige referater fra grupperne og PPT, som CCK præsenterede på institutdagen d. 1. oktober.

3. Peer review af forskningspublikationer på DPU, der udgives ad kanaler, der ikke er pr. automatik sikrer peer review. V./CH

Med udgangspunkt i vedlagte notat diskuterer udvalget, hvordan DPU

sikrer de bedst mulige peer reviews af de publikationer, der ikke gennemgår peer review via forlag, tidsskrifter, etc.

Bilag: Notat om peer review.

Ad 3:

FU diskuterede kort bilaget om peer review af forskningspublikationer, der ikke automatisk peer reviews af forlag og udgivere.

Der blev stillet spørgsmål om, hvorvidt der ved mindre forskningspublikationer i danske tidsskrifter med praktikerfokus og uden peer review kunne undlades eksternt peer review. Derudover blev det problematiseret, at peer reviews er notatet er underlagt journaliseringstvung.

CH afsluttede diskussionen med, at notatet ville blive genstand for fornyet overvejelse, hvorefter det ville blive fremlagt for udvalget på et senere tidspunkt.

4. Meddelelser

1) UFM har 27. august 2021 udsendt nyhed og notat om udmøntningen af de lovede 4 x 50 mio. kr. over de næste fire år til at styrke den pædagogiske forskning i relation til de mindste børn.

Bilag: Notat om 'Styrket pædagogisk forskning i relation til de mindste børn'

5. Eventuelt

a) Der blev efterspurgt en udmelding om, hvordan det går med evalueringen af forskningsprogrammer og -enheder? Det skaber usikkerhed blandt VIP, at der ikke er klarhed over, hvad der kommer til at ske, også set i lyset af, at de økonomiske udsigter ikke er for lyse.

CH svarede, at evalueringsprocessen er forsinket primært pga. problemer med at finde eksterne evaluatore til de fire forskningsprogrammer, der evalueres efter fem års eksistens. Evalueringsprocessen forventes afsluttet i indeværende år, og beslutning om eventuelle ændringer i forskningsorganiseringen forventes at foreligge nogle måneder inde i det nye år.

CH afsluttede med, at de økonomiske udsigter ganske rigtigt ikke er alt for gode, faktisk bekymrende, set i lyset af fortsat dimensionering udmeldt i marts 2021 og det nye tiltag om 10% udflytning – eller nedskæring - af uddannelser fra de store byer til provinsen. Det sidste tiltag kan ikke vurderes endnu, men det forventes umiddelbart først at få eventuelle økonomiske konsekvenser fra 2024.

CH, KB, HN, d. 6. oktober 2021

Kære medlemmer af Forskningsudvalget

Genstart af DPU

Sådan en overskrift kan godt lyde som om, DPU er gået i stå under Corona-krisen. Det er ingenlunde tilfældet. Men nogle ting gik jo i stå, mens langt de fleste ting gik - på godt og ondt. Men når nu den fulde genåbning af DPU med fysisk adgang er en realitet, er der netop brug for at vurdere, hvad der var godt, og hvad der var skidt. Så det gode ikke forsvinder med genåbningen og så det, som var skidt, rent faktisk forsvinder hurtigst muligt.

Med andre ord er der - som vi drøftede ved seneste møde i Institutforum - brug for at vi på DPU evaluerer, hvad Corona-krisen gav os af gode og dårlige erfaringer med forskning og undervisning under ekstraordinære vilkår.

Hensigten med denne evaluerende drøftelse er at dele erfaringsviden, men også at stille gode spørgsmål, som andre fora på DPU måske kunne give et bud på. Det gælder selvfølgelig både i forhold til undervisning og forskning.

1. Hvilke gode hhv. dårlige erfaringer med forskning har forskerne på DPU gjort sig under Corona-nedlukningerne? Hvilke spørgsmål til forskning under Corona kunne man godt tænke sig at få svar på?
2. Hvordan sørger vi for at gøre brug af denne viden om forskning?

Forskningsudvalgsmødet d. 13. september starter derfor med en ca. to timer lang evalueringsworkshop, hvor vi inddelt i grupper drøfter erfaringer fra Corona-nedlukningen og/eller stiller spørgsmål til efter-Corona-tiden ud fra et forskerperspektiv. Efter gruppedrøftelserne fremlægges erfaringer og spørgsmål for det samlede udvalg.

På DPU's Personaledag, d. 1. oktober, kl. 11.00-13.00 vil der være en samlet fremlæggelse fra flere fora ved DPU med henblik på at give et overblik over de samlede erfaringer og initiativer i kølvandet herpå.

Venlig hilsen,

Claus Holm og Katja Brøgger

Forskningssamarbejder, lokalt, nationalt og internationalt (Katja, Hanne, Kirsten Elisa)

Hvad gav Corona-krisen os af gode og dårlige erfaringer i forhold til **forskningsaktiviteter** og opgaver.

Hvad anbefaler vi at gøre for, at det dårlige forsvinder og det gode bliver bibeholdt?

- **Det gode: Internationalt:** vi fastholder at vi afholder flere arrangementer over Zoom og opretterholder bæredygtighed både i forhold til klima og tidsforbrug. Skal dette evt. knyttes til en bæredygtighedspolitik?
Fastholder det øgede internationale samarbejde og gode nye formater som webinarer.
- **Det dårlige:** normalisering af arbejdstid og understøtte miljø i programmerne + arrangementer og fælles publikationer

Forskningssamarbejder lokalt, nationalt og internationalt:

Forskningssamarbejder lokalt:

Arbejdsvilkår:

- Der er store individuelle forskelle på vores kollegers vilkår, disse forskelle har at gøre hjemlige forhold og vilkår samt hvilken position man har og hvor meget ens projekt har været bremset.
- Nogen oplevede at arbejdet koloniserede deres tid
- Nogen oplevede at der blev mere tid til forskning pga. mindre transport, nogen at der blev mindre igen afhængig af vilkårene
- Nogen har oplevet færre forventninger til deltagelse i møder og seminarer – at man i højere grad har kunnet til- og fravælge sin deltagelse
- Der var forskel på de to nedlukninger. Den sidst trak tænder ud. Særligt efteråret, som var en blandingsperiode, hvor alt skulle foregå i dobbeltformater både digitalt og fysisk. Det var arbejdsmæssigt tidskrævende at skulle arbejde i konstante oplægninger.
- Forskningstilsyn: Det er et indtryk, at flere kolleger oplevede det problematisk med timingen af tilsynet og blev pressede af det, fordi det faldt sammen med eftervirkninger af Corona. Kunne der evt. kommunikeres tydeligere omkring forbehold for at lette oplevelsen af pres.

Programmerne:

- Der var behov for miljøskabende arrangementer i programmet, fælles publikationer internt og internationalt, webinarer, interne seminarer. Der har været gode tilbagemeldinger på de mange programaktiviteter undervejs under Corona.
- I den lokale forskningsledelse mistede man lidt fornemmelsen af de nære kolleger/lokale kolleger. Man kunne blive i tvivl om sit ansvar – hvor går ens ledelsesansvar egentlig til. Hvor langt skule man gå?
- Man oplevede at mange kolleger havde det dårligt. Vi skulle måske have afklaret afdelingsleder og programledere imellem hvem der samlede op på kolleger, men dette fik vi ikke gjort.

Forskningssamarbejder nationalt:

- Ph.d.-forsvar har kørt OK over Zoom men man har manglet festdagen
- Nogen juniorforskere har været ensomme, men de fleste problematikker var forbundet med dem, der ikke havde fået indsamlet empiri før nedlukningen.

Forskningssamarbejde internationalt og nordisk:

Negativt:

- Det har været svært under Corona at få internationale reviewere på de internationale tidsskrifter
- Der er en oplevelse af, at problematikken med at flere sagde nej til deltagelse i konferencer, reviews mm. var kønnet. Man fik indtryk af at flere kvinder end mænd måtte trække sig (mere) fra forskningen.
- Det er af nogen blevet oplevet mere illegitimt at deltage i fx konferencer fordi det var digitalt. Det har besværliggjort reservering af konferencetiden.
- Der kan være stor digital ulighed bare europæisk, Tyskland og Frankrig har fx ikke samme grad af digitalisering som de nordiske lande.

Positivt:

- De internationale tidsskrifter var gode til at udsætte og forlænge reviewprocesser
- Der er kommet en normalisering af Zoom så det er blevet uproblematisk med møder
- De internationale netværk er blevet åbnet og flere har kunnet starte nye samarbejder og netværk
- Internationale kolleger er kommet tættere på
- Arrangementer, der normalt har været afholdt lokalt på et universitet er blevet åbnet for internationale kolleger.
- Vi har startet fx internationale webinarserier mm. op med stor succes, så Coronatiden har også bibragt nytænkning.
- Der har været stor tilslutning til internationale arrangementer
- Zoom har fungeret OK til indsamling af empiri
- Bæredygtighed: Klima og tid
- Man kunne deltage i flere konferencer som normalt ligger i forskellige lande

Planlægningsgruppen – referat (Ning, Kristine, Karen, Ditte, Henrik):

Generelle forhold:

- Forskningsplaner videre frem er blevet sat på hold.
- Negative effekter på motivation med uvisheden, der er hos mange en følelse af at være slået tilbage til start.
- Igangværende projekter: skifte fra feltarbejde til online – ændret fokus i projektet: Hvad kan undersøges, ikke nødvendigvis dårligere, men anderledes og mere besværligt.
- Samarbejde med ikke-tætte kollegaer dør hen – svært at etablere nye samarbejder.
- Gode erfaringer med online konferencer, hvor man kan høre oplæggene bagefter. Men også svært at holde fokus, og man fristes til at springe fra, hvis noget er mindre spændende. Det kan man ikke ved fysiske events.
- Idégenerering svækkes under nedlukning; fælles analyse- og skrivearbejde lider ikke samme nød, da online-samarbejde ikke forstyrre denne type aktivitet

PhD-studerende:

- Rammebetingelserne: internationalisering svækkes, når de ikke kan tage på udlandsophold.
- Feltarbejde kan ikke omlægges. Nærmere for 'filosoffer' og andre desktop-forskere.
- Vejlederrelationen blev endnu vigtigere end normalt.
- Vigtigt med hurtig forlængelse af ansættelse for at undgå stress over usikkerheden.

Ansøgningsarbejdet:

- Ansøgningsarbejdet er tilsyneladende ikke svækket. Vi sender nogenlunde det samme antal ansøgninger som normalt.

Eksterne projekter:

- Klar nedgang i forbruget på eksterne projekter pga. manglende rejsemuligheder, feltarbejde, etc. Interviews gennemføres næsten som normalt online.

Opfordringer:

- 'Tvinge' folk tilbage i et eller andet omfang – tilstedeværelseskrav måske: Vi skaber ikke stærke forskningsmiljøer, hvis folk bliver hjemme. Det var allerede et problem før corona'en, men er klart forstærket nu. Der er færre VIP på arbejde nu, selv om vi har haft åbent længe. Faren er øget individualisering.
- Fortsætte arbejdet med at lave nemt tilgængelige webinarer og online konferencer. Dele viden om, hvordan man gør.
- Der skal tages hånd om de ph.d.-studerende, der har haft problemer
- Der bør udformes en mødepolitik: hvad gør vi nu, hvor der er lukket op? Hvor meget skal fortsætte online med deltagelse fra Kbh, Aarhus, privathjem og 'bilen'.

Resume fra gruppen om emnet "**Forskningspublicering**" med deltagelse af Claus Holm, Dorte Kousholt, Helle Plauborg, Søren Smedegaard Bengtsen og Venka Simovska.

- **Samarbejde i etablerede internationale netværk forstærket**

På den ene side har det været nemmere at samarbejde internationalt, for eksempel ved at arrangere og deltage i webinarer med udenlandske kollegaer i allerede etablerede netværk. Det har også normaliseret brugen af zoom-møder og speedet nogle samarbejdsprocesser op, som ellers kunne tage længere tid før Coronaen. På den anden side er det også en erfaring, at dette samarbejde fungerede i forhold til allerede etablerede samarbejder – og knap så godt i forhold til den situation, hvor et netværk skal dannes fra grunden af.

- **Forskelle i hjemmekvæle for at skrive og publicere**

På den ene side er det klart, at hjemmearbejdet, herunder skrivearbejdet, har været vanskeliggjort i de familie- og boligsammenhænge, hvor det ikke var muligt at få den ro og koncentration omkring skrivningen og for den sags skyld undervisning og vejledning, som er nødvendig. På den anden side er det også klart, at det for andre har muliggjort måske endda både mere tid, større ro og færre afbrydelser. Denne forskellighed understreger to forhold. Det ene er, at det var og vil være vigtigt så vidt muligt at tage sig af dem, som står i en umulig skrivesituation. Ligesom der i gruppen var enighed om, at det understreger instituttets dagsorden angående sammenhængende forskningstid.

- **Synliggørelse af hvad der bidrager til skrive- og publiceringsmotivation?**

På den ene side har nogle erfaringen, at man har haft ro og tid til at skrive. På den anden side kan de samme og andre også have erfaret, at det sociale og kollegialiteten – kritik på udkast og følelsen af at være en del af et skrivende fællesskab – har været savnet, måske også mere savnet end før Coronaen. Er det rigtigt så peger Corona-tiden på vigtigheden af, at man på DPU måske med fordel kan fokusere mere på at organisere fællesskaber, der hjælper og motiverer hinanden i forhold til skrive- og publiceringsprocesser, uanset om man er eneforfatter eller udgiver sammen med andre.

ERFARINGER MED FORSKNING UNDER CORONA-NEDLUKNINGERNE

REFERAT FRA FORSKNINGSUDVALGETS DRØFTELSE

FORMÅL: At etablere overblik om gode og dårlige erfaringer i forhold til forskningsopgaverne

MED FOKUS PÅ:

- Hvordan kan gode erfaringer og 'lessons learnt' fra corona-tiden tages med videre?
- Hvordan slipper vi af med eventuelle mindre gode praksisser, der har etableret sig?

OVERORDNEDE TEMAER FOR DISKUSSIONERNE

- **Hvad skete der i forhold til de konkrete forskningsaktiviteter?**
  - Lokalt: Arbejdsvilkår
  - Lokalt: Forskningsprogrammer og -enheder
  - Lokalt og internationalt: Forskningssamarbejder

- **Hvad skete der på publiceringsområdet?**
  - Samarbejde internationalt og nationalt
  - Hjemmevilkår for forskning
  - Hvad bidrager til motivation for at publicere?

- **Hvad skete der med forskningsplanlægning og forskningssamarbejde?**
  - Generelle forhold
  - Ph.d.-studerende
  - Ansøgningsarbejdet og eksterne projekter

HVAD SKETE DER I FORHOLD TIL DE KONKRETE FORSKNINGSAKTIVITETER?

- **Arbejdsvilkår:**
  - Store individuelle forskelle: hjemmeboende børn, dårlige fysiske rammer, empiriske projekter, mindre transport....
  - Juniorforskere i tidsbegrænsede stillinger med empiriske projekter har særligt vanskelige vilkår
  - Nogle oplevede, at arbejdet har koloniseret al tid – ingen grænse mellem arbejde og fritid
  - Nogle oplevede, at der var færre forventninger til deltagelse i møder og seminarer – både godt/dårligt?
  - Nogle oplevede, at forskningstilsynet var timet dårligt – ekstra stressfaktor
  - 2. nedlukning værre: Ikke 'sjovt' længere; undervisning i dobbeltformater påvirkede forskningsaktiviteterne

Forskningsprogrammer:

- Positivt med både miljøskabende og faglige seminarer på Zoom
- Programledere: Mistede lidt fornemmelsen af kollegaer
- Programledelse: Hvor langt gik ens ledelsesansvar i forhold til afdelingsleder; manglende afklaring

Forsknings Samarbejder og aktiviteter:

- Nemt at samarbejde på Zoom efter 'normalisering' af Zoom
- Internationale kollegaer er kommet tættere på gennem online seminarer, webinarer, møder, etc.
- Nogle har oplevet store succeser med internationale webinarer, der kan stables på benene hurtigt og effektivt
- Nemmere at deltage i internationale konferencer, men måske mindre udbytte, specielt netværksmæssigt?
- Gode erfaringer med online interviews som erstatning for fysiske interviews i forskningsprojekter

HVAD SKETE DER PÅ PUBLICERINGSOMRÅDET?

Nationalt og internationalt:

- Samarbejde i publiceringsnetværk forstærket, specielt i forhold til allerede etablerede samarbejder
- Svært at starte nye samarbejder op internationalt, da man fx mangler int. konferencer som mødested

Forskelle i hjemmekår for at skrive og publicere:

- For nogle mere tid, ro og færre afbrydelser
- For andre med fx dagtilbudsbørn eller skolebørn (hjemmeundervisning) eller dårlig bolig det modsatte
- Nogle har savnet et skrivende fællesskab, det sociale og kollegialiteten, der motiverer til skrivning

Opfordring: Vigtigt med fokus på sammenhængende tid til skrivning, ikke kun under corona-nedlukninger

PLANLÆGNING AF FORSKNING

Generelle forhold:

- Forskningsplaner videre frem blev i noget omfang sat på 'hold' – dog stadig gang i ansøgningsarbejdet
- Negative effekter på motivation, hos en del en følelse af at være slået tilbage til start
- Skifte fra feltarbejde til online: Hvad kan undersøges inden for de nye rammer? – lærerigt, om end besværligt
- Samarbejde med ikke-tætte kollegaer dør hen – svært at etablere nye samarbejder
- Idegenerering svækkes – fælles analyse- og skrivearbejde lider ikke samme nød

Ph.d.-studerende:

- Internationalisering svækkes , når udlandsophold ikke kan lade sig gøre
- Vejlederfunktionen bliver endnu vigtigere
- Vigtigt med hurtig ansættelsesforlængelse for de studerende, der oplever forsinkelser (empiriske projekter)
- Svært at sikre integration af juniorforskerne uden fysisk samvær. Den tavse viden overføres ikke så nemt på Zoom

Ansøgningsarbejdet:

- Volumen er ikke faldet – tyder på, at det ikke svækkes

Eksterne projekter:

- Stor nedgang i forbruget pga. manglende muligheder for at gennemføre aktiviteter ude af huset (empiriindsamling, konferencerejser og rejser til udlandsophold, etc.)

OPFORDRINGER – HVAD HAR VI LÆRT?

- Sammenhængende tid til skrivning/publicering er vigtigt – ikke kun under corona
- Juniorforskere integreres ikke godt uden fysisk tilstedeværelse og kollegialt samvær
- Der skal arbejdes videre med de nye webinarformater – videndeling fra de miljøer, der har haft succes med det
- Der skal arbejdes videre med at styrke de nye online samarbejdsformer, er har udviklet sig – igen, videndeling om interessante praksisser
- Der skal måske udvikles en mødepolitik – hvad gør vi nu, hvor vi kan mødes fysisk igen? Vigtigt også for møder på tværs af Aarhus/København
- Måske behov for et ‘tilstedeværelseskrav’? Kan vi skabe stærke forskningsmiljøer, hvis VIP bliver hjemme. I dag er der tydeligt mindre fremmøde end før corona
- Øget brug af webinarer og andre møde formater kan bidrage til bæredygtighedspolitikken – men hvordan gør vi det klogest?
- Mere klarhed over arbejdsfordelingen mellem afdelingsledere og programledere – hvem har egentligt ansvaret for tage hånd om de kollegaer, der løber ind i svære problemer?

Udkast: Notat om peer review af forskningsrapporter på DPU, der ellers ikke peer reviewes i forbindelse med publicering.

Formål med notatet

Dette notat beskriver, hvordan det sikres, at al forskning, der publiceres af DPU-forskere, gennemgår peer review inden publicering. Langt den overvejende del af DPU-forskningen publiceres i dag med peer review, der gennemføres ad de vante publiceringskanaler og via forlag, som står for peer review processen. En del publikationer udgives imidlertid på måder, hvor dette ikke sker pr. automatik.

AUs politik på området

Der tages udgangspunkt i AUs politik på området, således som den er beskrevet her:

<https://medarbejdere.au.dk/administration/forskning-talent/ansvarligforskningspraksis/politik-for-forskningsintegritet-forskningsfrihed-og-ansvarlig-forskningspraksis/>

Og mere udfoldet her:

<https://medarbejdere.au.dk/administration/forskning-talent/ansvarligforskningspraksis/aarhus-universitets-retningslinjer/grundregler/haandtering-samfinansieret-forskning/>

Af ovenstående to websites fremgår følgende:

"Forskningspublikationer skal gennemgå peer review/fagfællebedømmelse i henhold til god praksis inden for det pågældende forskningsområde."

"Definition: Peer review/fagfællebedømmelse bruges i forskningsverdenen til at kvalitetssikre forskningsproduktion. En publikation er peer reviewed/fagfællebedømt, når der er sket en faglig vurdering af publikationen af kyndige kolleger forud for optagelse i tidsskrift eller lignende. Fagfællebedømmelser kan være anonyme eller kan foretages af fx en redaktionskomite. Formen afhænger af fagområde og tradition. Herudover stilles følgende krav til fagfællebedømmelsen:

- *Fagfællebedømmelse skal altid ske før publicering.*
- *Mindst én bedømmer skal være ekstern i forhold til forlaget/institutionen.*
- *Bedømmere skal være forskningskyndige.*
- *Bedømmelsen skal forholde sig til originalitet og den videnskabelige kvalitet i publikationen."*

Hvordan gribes det an?

Deraf fremgår, at alle forskningspublikationer, der udgives af DPU-forskere, skal gennemgå peer review inden publicering. Når dette ikke sker pr. automatik i forbindelse med publicering gennem forlag, tidsskrifter, etc., skal forskeren selv initiere peer review processen ved at identificere minimum én ekstern, forskningskvalificeret peer reviewer inden for det pågældende forskningsområde. Det skal desuden sikres, at der ikke er habilitetsproblemer.

Forskeren henvender sig selv til den pågældende reviewer og indgår på mail aftale om peer reviewet. Aftalen skal rumme information om opgavens forventede omfang, tidsplanen for peer reviewet og eventuel betaling. Der er ikke noget krav om flere på hinanden følgende peer reviews, hvis reviewer anbefaler større eller mindre ændringer, men det anbefales at gennemføre minimum to reviews, hvis reviewer ønsker større ændringer.

Hvis forskeren ønsker 'blind review', og det er velbegrundet, kan forskeren involvere afdelingsleder, der i så fald overtager ansvaret for peer review-processen med inddragelse af relevante fagpersoner fra afdelingen.

Det er i academia en almindelig praksis, at reviews og faglige gennemlæsninger af fagfællers/kollegaers tekster foretages uden beregning, specielt inden for samme organisation eller institut. Da der er krav om minimum én ekstern reviewer, kan det være sværere at finde relevante reviewere. Derfor vil der være mulighed for at tilbyde et mindre honorar (i størrelsesordenen 2.000-5.000 kr., afhængigt af tekstens omfang).

I eksternt finansierede projekter vil beløbet skulle findes inden for projektets bevilling. Det betyder, at alle fremtidige ansøgninger, hvor der forventes publicering uden for de kanaler, der pr. automatik forestår review, skal afsætte midler i ansøgningsbudgettet til peer review.

Publicering, der ikke sker i tilknytning til et eksternt finansieret projekt, kan ansøge instituttet om midler til reviewet ved at fremsende ansøgning til instituttets forskningskonsulenter.

Efterord

Da langt den overvejende del af al forskning i dag publiceres ad anerkendte publiceringskanaler, hvor peer review indgår som en integreret del af publiceringsprocessen under ledelse af publiceringskanalen, forventes det, at der vil være tale om få publikationer, der vil have behov for egen-initieret peer review.

Formentligt vil der være tale om publiceringer af typerne:

- Rapporter til ministerier og regioner på opdrag fra disse eller via åbne, offentlige udbud.
- Rapporter i tilknytning til andre typer af rekvireret forskning eller samarbejdsprojekter, hvor kunden eller samarbejdspartneren skal have en rapport med særlige krav til rapporten

Der gøres opmærksom på, at der ikke er krav om review af rene formidlingsrapporter, fx til et praksisfelt, hvor det er ikke er muligt at gennemføre et review, der forholder sig til den forskningsmæssige kvalitet af den bagvedliggende forskning.

Aftalen med den eksterne reviewer er underlagt journaliseringkrav.

9. september 2021

Styrket pædagogisk forskning i relation til de mindste børn

Den politiske aftale

Det fremgår af Aftale om fordeling af forskningsreserven 2021, at

"Der afsættes 50,0 mio. kr. årligt i 2021-2024 til at opbygge og styrke den danske pædagogiske forskning rettet mod de mindste børn i aldersgruppen 0-6 år. Forskningen skal bidrage til, at alle børn får de bedst mulige betingelser for at klare sig videre frem i livet, bl.a. ved at alle børn i dagtilbud trives, lærer og udvikler sig og dannes.

I udformningen af modellen vil der blive lagt vægt på, at midlerne udmøntes til forskning, som har en praksisnær forankring, og som sker i et samarbejde mellem universiteter, professionshøjskoler, kommuner, dagtilbud og interessenter. Forskningen skal styrke grundfagligheden i pædagoguddannelsen og forbedre de kommunale prioriteringer og investeringer i dagtilbudsområdet samt anvendes af pædagogisk personale i praksis, og dermed bidrage til at løfte kvaliteten i dagtilbudene.

Partierne finder det vigtigt med en flerårig indsats for at kunne opbygge og udvikle et forskningsområde, som i dag er for småt og fragmenteret. Derfor skal forskningen udmøntes på en måde, hvor der skabes stærke og varige konsortier og forskningsmiljøer på tværs af institutioner. Det er vigtigt, at der i tilknytning til forskningen uddannes flere ph.d.er, som kan bidrage til undervisningen på pædagoguddannelsen mv.

Den endelige model for udmøntningen af midlerne fastlægges med inddragelse af centrale interessenter på området. Modellen skal sikre, at erfaring med pædagogisk forskning og kriterier om praksisrelevans mv. inddrages ved udmøntning af midlerne.

Forskningen kan samtidig bidrage til studier med relevans for Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM)."

Udfordringer for forskningen i dag

I forhold til målet om at styrke den pædagogiske forskning på 0-6 års området er der i dag en række strukturelle, kulturelle og traditionsbestemte udfordringer:

- Forskningsområdet er forholdsvis småt, herunder også i sammenligning med Sverige og Norge, og fremstår samtidig fragmenteret. Der er brug for at opbygge kapaciteten på området, herunder i form af uddannelse af flere ph.d.er.
- Der er brug for at styrke dialogen mellem forskningen og aftagerne, herunder om forskningsbehov, og der er brug for, at forskningen bliver mere relevant for praksis i dagtilbud.
- Der mangler en indlejring af forskningen i pædagoguddannelsen og i de kandidatuddannelser, som retter sig mod underviserne på professionshøjskolerne.
- Der er brug for større mangfoldighed i metodeanvendelsen, så forskningen kan skabe viden, der har en bredere udsagnskraft og anvendelighed, herunder om hvordan indsatser i dagtilbud påvirker børns liv og videre færd.
- Der er behov for at finde den rette balance mellem at opstille konkrete, aktuelle temaer for forskningen på området og samtidig gennem forskningen kunne løfte pædagogernes grundfaglighed, så den i sidste ende kan gøre en forskel for børnene.

August 2021

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K

Ref.-nr.
2021 - 1717

Regeringens ambition

Regeringen har en ambition om, at en flerårig bevilling til forskning på området kan understøtte en langsigtet, strukturel ændring og styrkelse af forsknings- og uddannelsesmiljøet omkring den pædagogiske forskning på 0-6 års området. Forskningen skal styrke grundfagligheden i pædagoguddannelsen og forbedre de kommunale prioriteringer og investeringer i dagtilbudsområdet samt kunne anvendes af pædagogisk personale i praksis, og dermed bidrage til at løfte kvaliteten i dagtilbuddene til gavn for børnene.

Der er behov for at finde en model for udmøntning af midler og indsats, hvor de relevante forsknings- og uddannelsesmiljøer på universiteter, professionshøjskoler og forskningsinstitutioner samarbejder tæt om forskningen og samtidig sikrer en forankring af forskningen i uddannelserne. Alt sammen i en tæt dialog med aftagere og interessenter i praksis.

Det er vurderingen i Uddannelses- og Forskningsministeriet, at det bedst kan ske gennem etablering af et varigt konsortium/partnerskab eller 'center uden mure' for pædagogisk forskning på 0-6 års området bestående af de relevante miljøer på universiteter og professionshøjskoler samt sektorforskningsinstitutioner. Partnerskabet skal fungere som drivkraft for udviklingen på området og får ansvaret for tæt inddragelse af aftagere og interessenter. Denne model vurderes at kunne skabe den bedste balance mellem praksisrelevans og forskningshøjde.

Der er brug for en langsigtet indsats, hvor der sættes ind på flere fronter for at opbygge og udvikle den pædagogiske forskning på 0-6 årsområdet. Målet er både et kvantitativt og et kvalitativt løft af forskningen. Den pædagogiske forskning på 0-6 årsområdet skal øges og praksisrelevansen skal styrkes - ligesom forskningen også skal efterleve samme høje forskningsstandarder som den øvrige forskning i Danmark. Den konkrete udmøntning af midlerne i projekter mv. skal ske efter forskningsfaglige kriterier. Hensigten med et partnerskab er at understøtte samarbejde, kritisk masse og vidensudveksling med henblik på en samlet styrkelse af forskningsområdet. Det indebærer, at forskningen som udgangspunkt skal opbygges inden for en række prioriterede temaer og indsatsområder frem for via enkeltstående projekter uden indbyrdes sammenhæng.

Det er et politisk ønske, at forskningen forankres i en dansk dagtilbudstradition – ligesom afsmitningen skal ske i danske uddannelser. Derfor vil partnerskabet bestå af danske universiteter, professionshøjskoler mv. Hensigten er, at de eksisterende forskningsmiljøer spiller ind i partnerskabet med ressourcer og aktiviteter, som allerede er i gang på området. Fokus skal være på at opbygge den pædagogiske forskning på 0-6 års området. Der vil naturligvis være snitflader til blandt andet forskning inden for psykologi samt social- og sundhedsforskning, men det er ikke disse områder, der er i fokus for denne satsning. Tilsvarende gælder, at resultaterne af den pædagogiske forskning gerne må bidrage til og berige Den Social-økonomiske Investeringsmodel (SØM). Det er dog ikke hensigten, at midlerne skal anvendes til udvikling af økonomiske modeller som selvstændigt forskningsområde.

Opgaver for det nye Partnerskab for børneforskning

Der etableres et nyt "Partnerskab for børneforskning" som får til opgave at udmønte og forvalte forskningsmidlerne og uddanne ph.d'er.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Formålet med at uddanne ph.er er dels at kapacitetsopbygge, dels at sikre en forsyning af undervisere med ph.d.-baggrund på pædagoguddannelserne i hele landet.

Som grundlag for at kunne udmønte midlerne på en hensigtsmæssig og praksisorienteret måde vil partnerskabet også skulle varetage følgende opgaver:

- Tilrettelægge en systematisk dialog med aftagerne, herunder for at afdække hvilke områder der er behov for forskning indenfor,
- definere og prioritere overordnede temaer og indsatsområder for den pædagogiske forskning med henblik på indbyrdes sammenhæng mellem de enkelte forskningsaktiviteter,
- skabe arbejdsdeling, sammenhæng og koordinering mellem de forskellige forskningsmiljøer,
- sikre anvendelse af en mangfoldighed af metoder i forskningen, herunder både kvantitative og kvalitative metoder/mixed methods,
- omsætte og formidle forskningen til praksis bl.a. med henblik på at understøtte det pædagogiske personale – herunder pædagogiske assistenters - professionelle udvikling til gavn for børnene,
- udvikle mekanismer for systematisk indlejring af forskningen i pædagoguddannelsen og relevante kandidatuddannelser samt i relevant omfang gøre viden tilgængelig for erhvervsuddannelsen til pædagogisk assistent,
- afklare hvordan erfaringer fra praksis konkret kan inddrages i forskningen, herunder hvordan der skabes mulighed for, at pædagogisk personale og ledere i dagtilbud konkret kan bidrage til forskningen,
- dyrke talentfulde forskerstuderende/forskertalenter.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Partnerskabet skal sikre, at der reelt bliver opbygget forskning inden for de temaer/indsatsområder, som der vurderes at være forskningsbehov inden for. Dette kan eksempelvis ske ved at reservere midler til temaer/områder, hvor der især er behov for en langsigtet indsats i forhold til at opdyrke den pædagogiske forskningsfaglighed i Danmark. Det er vigtigt, at praksis reelt får mulighed for at efterspørge forskning inden for konkrete områder – også selv om der aktuelt ikke er uddannede forskere på disse områder.

Proces for etablering af Partnerskab for børneforskning

Det foreslås, at processen startes med et indledende møde mellem uddannelses- og forskningsministeren, de tætteste interessenter samt de forskningsinstitutioner, som i dag har forskning på området.

Herefter får de relevante universiteter, professionshøjskoler og forskningsinstitutioner i tæt dialog med interessenterne til opgave at udarbejde et konkret bud på en nærmere organisering af partnerskabet. Der skal udarbejdes forslag til plan for, hvordan partnerskabet vil varetage opgaverne - herunder arbejdsform og organisering – ligesom der skal laves et udkast til kontrakt/aftale mellem partnerskabet og Uddannelses- og Forskningsministeriet. Ministeriet inddrager Børne- og Undervisningsministeriet i forbindelse med drøftelserne med partnerskabet om dets forslag til plan og udkast til kontrakt/aftale.

Uddannelses- og forskningsministeren udpeger en facilitator/formand for arbejdet, ligesom Uddannelses- og Forskningsministeriet hjælper med teknisk bistand i arbejdet.

Som en del af processen skal der udarbejdes en indstilling til uddannelses- og forskningsministeren om den konkrete institutionelle forankring af partnerskabet, dvs. hvilken professionshøjskole eller hvilket universitet der skal være bevillingsansvarlig samt stå for partnerskabets daglige ledelse og sekretariatsbetjening. Midlerne vil blive udmøntet, når organiseringen af partnerskabet er på plads, og de enkelte miljøer har forpligtet sig på at bidrage med egne ressourcer mv. Konkret vil udmøntningen ske via et bevillingsbrev fra Uddannelses- og Forskningsministeriet til den bevillingsansvarlige institution, hvor bevillingsforudsætningerne vil fremgå af den vedlagte kontrakt/aftale.

Processen igangsættes i august med henblik på etablering af partnerskabet i efteråret 2021. Partnerskabet kan i en senere fase udvides med flere institutioner. Det foreslås, at partnerskabet laver en plan for, hvordan der kan ske en bredere geografisk opbygning af forskningsområdet, herunder inddragelse af yderligere forskningsinstitutioner.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Organisering af partnerskabet

Et partnerskab for pædagogisk forskning kan organiseres på forskellige måder. Der kan hentes inspiration fra to nyligt etablerede konsortier på Uddannelses- og Forskningsministeriets og Børne- og Undervisningsministeriets områder, dels Det Nationale Center for Fremmedsprog dels Nationalt center for udvikling af matematikundervisning.

Det er vigtigt i forbindelse med valg af organisering at der kan etableres en overordnet strategisk styregruppe eller lign., der kan sikre at de tætteste interessenter kan inddrages aktivt og deltage i fastlæggelsen af partnerskabets aktiviteter, herunder fastlæggelse af forskningstemaer, drøftelse af samarbejde og arbejdsdeling samt kriterier for praksisrelevans, formidling mv. Konkrete beslutninger vedrørende bemanning mv. varetages af de deltagende institutioner.

Det er samtidig vigtigt at den forskningsfaglige vurdering af projekter mv. skal ske efter faglige hensyn og varetages af forskeruddannede personer under partnerskabet, eksempelvis i et fagligt udvalg eller lignende.

Endelig skal der tilrettelægges en løbende dialog og formidling i forhold til en bred kreds af interessenter, eksempelvis via en reference-/dialoggruppe.

Opfølgning og evaluering

Der indgås som nævnt en kontrakt/aftale mellem partnerskabet og Uddannelses- og Forskningsministeriet med inddragelse af Børne- og Undervisningsministeriet. Desuden vil der være en systematisk dialog mellem partnerskabet og Uddannelses- og Forskningsministeriet med inddragelse af Børne- og Undervisningsministeriet. Dialogen kan eksempelvis tage udgangspunkt i partnerskabets oplæg til årlige aktivitetsplaner og efterfølgende afrapporteringer. Partnerskabets aktivitetsplaner skal desuden være tilgængelige for politikere, interessenter m.fl. Det foreslås, at der årligt holdes møde mellem partnerskabet og uddannelses- og forskningsministeren for at drøfte ambitionerne og udviklingen på området.

Partnerskabets indsats og resultater skal – ligesom den samlede model - evalueres i 2024.